

Міністрів України, Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України (НУБіП України). К., 2012. 31 с.

5. Jeyaveeran, Berliner & Thilagam, V. Kasthuri & Balakumaran, Manimaran & Nanjundan, Joghee & rajkumar, M & Dinesh, V. (2022). Gardens for Biodiversity Conservation. 1. 67-71.

СОЛОТВІНСЬКИЙ Іван, студент1 курсу ОС «Магістр» спеціальності 206 «Садово - паркове господарство»
Науковий керівник: **М'ЯЛКОВСЬКИЙ Руслан Олександрович**, доктор с.-г. наук, професор кафедри садово-паркового господарства, геодезії і землеустрою
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет», м. Кам'янець-Подільський

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ В ОЗЕЛЕНЕННІ ПРИСАДИБНОЇ ДІЛЯНКИ

Дослідження зв'язків між рівнем споживання та особистим щастям засвідчує, що суттєве підвищення рівнів споживання, загалом, мало впливає на людське щастя [2], а демонстрація надмірного споживання зазвичай викликає ефект заздрощів у представників соціальних груп, які не мають можливостей розкошувати [4]. До того, коли споживання стає метою й сенсом життя, тоді гине суспільна мораль, зникає радість. Наслідки надмірного споживання яскраво проявляються в шопінг-залежності, схожій на алкоголізм чи наркоманію, що небезпечно як для окремої людини, так і для суспільства в цілому [1].

Вирощування декоративних рослин має досить давню історію, однак, на відміну від зернових та інших продовольчих рослин, досить важко вірогідно відокремити історичні предтечі декоративного садівництва від плодівництва, лісівництва та овочівництва. Деякі сучасні декоративні рослини раніше використовувалися як харчові та/або кормові культури й навпаки. Є свідчення, що така чудова плодова рослина, як персик (*Prunus persica* (L.) Batsch), соковиті плоди якої здатні задовольнити найвишуканіший смак, колись вирощувалася для

відгодівлі свиней майже в таких кількостях, як і для приготування персикового бренді [2].

Біблійний Едемський сад здавна визнається як ідеальний стандарт і взірць для наслідування при створенні наступних садів, а біблійні та інші релігійні тексти багаті садівничими метафорами. Окрім релігійних текстів, що стосуються садівництва, є задокументовані записи про існування садів ще за стародавніх єгиптян і шумерів понад 5000 років тому. Хоча основною метою розведення стародавніх садів було забезпечення їжею, однак вже єгиптяни почали вирощувати рослини через їхню естетичну цінність. Зокрема за знайденими в єгипетських царських гробницях старожитностями було ідентифіковано понад 200 видів ароматичних квіткових рослин, а судячи з малюнків та утилітарних декоративних рослин, що росли у горщиках і діжках, можна припускати, що стародавні єгиптяни поряд із вирощуванням у садах використовували контейнерне садівництво, принаймні для транспортування найцінніших дерев [2].

Рослини вирощувалися для нього у спеціальних грядках на колесах, які в холодні ночі та в холодні місяці переміщувалися в спекулярії [1]. Китайці також здавна будували оранжереї, в яких для світлопроникного захисту використовували промаслений папір й успішно вирощували різноманітні теплолюбні квіти та овочі[3, 5].

Організаційний поліморфізм квітково-декоративних рослин зумовлює необхідність упорядкування їхнього різноманіття. Базована на принципах номенклатури Ліннея, ботанічна класифікація є досить зручною для групування дикорослих рослин, однак вона не завжди відповідає потребам виробників, посередників (корпоративних покупців та/або продавців), а також масового споживача квітково-декоративної продукції та селекціонерів. Переважна більшість квітково-декоративних рослин належить до покритонасінних, тобто вищих квіткових рослин. Окрім них, з метою урізноманітнення можливостей декоративного оформлення вирощують невелику кількість представників голонасінних, папоротей, а також мохів і лишайників, і навіть грибів.

Необхідність їхньої класифікації зумовлена не тільки загальнопізнавальними інтересами, а й мотивована суто прагматичними потребами. Адже, зазвичай, покупець кімнатної рослини хоче знати, наскільки вона довговічна, який вигляд матимуть її квіти, як довго вона збереже свою привабливість, заради якої рослина була придбана тощо.

Не менш важливо знати, як розмножується вибрана рослина, які ґрунтові суміші та місткості вибрати, як поливати, якою має бути відстань між рослинами, яке освітлення та багато інших питань, які виникають у виробника квітководекоративної продукції, дизайнера, а також у майбутнього квітникаря-аматора, який придбав насіння, цибулини, саджанці або сформовані рослини. Окрім того, потреби сфери кімнатного квітництва можуть відрізнятися в часі та просторі залежно від віку споживачів та їхньої приналежності до певних соціальних, етнічних чи релігійних груп тощо [5]. Об'єднання рослин у морфологічні групи корисно не лише для виробника та споживача квітководекоративної продукції.

Для ботаніка, генетика, селекціонера, фізіолога або біотехнолога рослин важливо також правильно віднести досліджувану рослину до відповідної морфологічної групи. Ця інформація сприятиме ефективному плануванню та успішному проведенню дослідження. Слід зазначити, що ознаки деяких представників квітководекоративних рослин можуть відповідати ознакам двох і більше суміжних груп. В одну групу можуть бути об'єднані рослини, що належать до різних ботанічних видів, родів, а іноді й родин або таксонів вищого рівня. Відповідно тепличні рослини, які в нашій зоні можуть досягти нормального розвитку й зимувати тільки в теплиці, поділяються на групи залежно від потреби в зимових температурних умовах. Це: рослини прохолодних оранжерей з температурою 3–6°C (фуксії, пеларгонія, лавр, камелія, цитрусові, крассула, драцена, юка та деякі пальми); напівтеплі теплиці з температурою 8–15°C (радостники, колеус, сушка, геліотроп, бегонія, папороті); теплі оранжереї із зимовою температурою 18–25°C (орхідеї, бромелієві, деякі папороті, зокрема дівочий, а також деякі арекові, зокрема китайська віялова пальма). Деякі

рослини, окрім привабливих квітів, мають оригінальне листя, яке також може бути прикрасою інтер'єру, зокрема пеларгонії з незвичайним за формою та кольором листям, бромелієві та багато ін. Сукулентні пеларгонії використовуються для створення композицій у стилі бонсай [4].

Аналіз еволюції сприйняття в різних культурах та епохах цінності природи як середовища проживання, зокрема, сучасних течій зеленого урбанізму, засвідчує необхідність впровадження кімнатних рослин в інтер'єри житлових та офісних приміщень з метою створення сприятливої атмосфери для роботи та відпочинку, що в умовах прогресуючої урбанізації нині набувають особливого значення та актуальності в Україні у зв'язку з прагненнями української громадськості до інтеграції нашої країни в європейську спільноту.

Список використаної літератури:

1. Easterlin R.A. Does economic growth improve the human lot? Some empirical evidence. Nations and households in economic growth [Eds.: Paul A. David & Melvin W. Reder. New York & London: Academic Press, 1974. P. 89–125. DOI: <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-205050-3.50008-7>.

2. 1. McBride, M. (2010). Money, happiness, and aspirations: An experimental study. *Journal of economic behavior & organization*. Vol. 74(3). P. 262–276. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jebo.2010.03.002>.

3. Lipovetsky G. *L'ère du vide: Essais sur l'individualisme contemporain*. Paris: Gallimard, 1993.

4. Nemali K. History of controlled environment horticulture: Greenhouses. *HortScience*. 2022. Vol. 57. No 2. P. 239–246. DOI: <https://doi.org/10.21273/HORTSCI16160-21>

5. Paris H.S. & Janick J. What the Roman emperor Tiberius grew in his greenhouses. *Cucurbitaceae 2008. Proceedings of the IX-th EUCARPIA meeting on genetics and breeding of cucurbitaceae*. (Avignon, France, Institut National de la Recherche Agronomique, 21–24 May 2008). Avignon: INRA. P. 33–41.